

Kıbrıs'ın kuzeyinde ÖĞRETMENLERİN CİNSEL YÖNELİM & CİNSİYET ÇEŞİTLİLİĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Kuir Kıbrıs Derneği
Ağustos 2023

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

Kıbrıs'ın kuzeyinde ÖĞRETMENLERİN CİNSEL YÖNELİM & CİNSİYET ÇEŞİTLİLİĞİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Araştırma Uzmanı
Prof. Dr. Shenel Hüsnü Raman

Araştırma Görevlileri
Uzm. Psk. Ziba Sertbay
Uzm. Psk. Kaan Berkan

Veri Toplama
Statica Research Consultancy

Editör
Faika Deniz Paşa
Derviş Taşkiranlar

Çeviri
C.C.I Counselling and Conference
INTERPRETING LTD.

Grafik Tasarım
Cypdes Factory Advertising

Yayın Tarihi
Ağustos 2023

+90 542 858 58 47

info@queercyprus.org

Ferruh Cambaz Sokak, 4, Köşklüçiftlik,
İnsan Hakları Evi, Lefkoşa, Kıbrıs

Bu yayın Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. İçerik tamamıyla Kuir Kıbrıs Derneği'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

DERNEK HAKKINDA

Kuir Kıbrıs Derneği

Kuir Kıbrıs, 2007 yılında "Homofobiye Karşı İnisiyatif" olarak Kıbrıs'ın kuzeyindeki sodomi "yasalarını" değiştirmek ve Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve İnterseks bireylerin hak ve özgürlükleri konusunda farkındalık yaratmak amacıyla yola çıkmış bir sivil toplum örgütüdür. 2012 yılında ismimizi Kuir Kıbrıs Derneği olarak değiştirdik. Kuir Kıbrıs, hiç kimsenin milliyet, dil, din veya inanç, engellilik, ırk, renk, etnik köken, yaş, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, cinsiyet ifadesi ve cinsiyet özellikleri nedeniyle ayrımcılığa maruz kalmadığı bir dünya hayal eder. Bu nedenle, Kuir Kıbrıs çeşitliliği kucaklar ve feminist, anti-militarist, ekolojist ve veganist değerleri benimser. Kuir Kıbrıs, yerel ve uluslararası örgütlerle işbirliği içerisinde LGBTİ+'ların insan haklarına eşit ve etkili erişimini sağlamak amacıyla hukuk, eğitim, psikoloji, sağlık gibi çeşitli alanlarda çalışmalar yürütmektedir.

PROJE HAKKINDA

Gökkuşluğu Projesi

Gökkuşluğu Projesi, Kıbrıslı Sivil Toplum İş Başında VII Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği tarafından finanse edilmekte ve Kuir Kıbrıs Derneği tarafından Nisan 2022'den Ekim 2024'e kadar uygulanmaktadır.

Proje, Kıbrıs'ın kuzeyindeki eğitim ve sağlık sektörlerinde LGBTİ+ kapsayıcılığının artırılmasını hedeflemektedir. Gökkuşluğu Projesi, ilgili paydaşların desteğiyle LGBTİ+'ların eğitim ve sağlık haklarının güvence altına alınmasını ve topluluk üyelerinin bu haklara erişiminin garanti altına alınmasını hedeflemektedir. Proje kapsamında planlanan faaliyetler arasında, öğretmenlerin ve sağlık çalışanlarının LGBTİ+'lara yönelik tutum araştırması, okul müfredatlarının boşluk analizi, uzmanlarla odak grup toplantıları, LGBTİ+ kapsayıcılığını içeren eğitim modüllerinin geliştirilmesi, yuvarlak masa tartışmaları, LGBTİ+'lar için kapasite geliştirme eğitimleri, eğitim ve sağlık sektörlerinde eğitimci, sağlık ve eğitim sektörlerinde eğitimli eğitimci tarafından yürütülen eğitimler, ilgili paydaşlara savunuculuk ziyaretleri, Gökkuşluğu Fonu aracılığıyla LGBTİ+ konularında hak temelli faaliyetlerin uygulanması için kişi ve kuruluşlara fon desteği, bilgilendirici broşürler, reklam panoları, eğitim ve sağlık ile ilgili tanıtım materyalleri ve seminerler yer alıyor.

Proje ayrıca, odak grup toplantıları, sosyalleşme etkinlikleri, yerel ve uluslararası ağ oluşturma etkinlikleri ve tematik tartışmalar gibi topluluk oluşturma faaliyetleri aracılığıyla Kuir Kıbrıs Derneği'nin destekçilerinin çeşitliliğinin artırılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ayrıca bu proje kapsamında ücretsiz sosyal hizmet desteği de verilmektedir.

ÖNSÖZ

Kuir Kıbrıs Derneği (KKD) cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve ifadesi ve cinsiyet özelliklerine dayalı ayrımcılığın sona erdirilmesi için mücadele eden bir sivil toplum örgütüdür. KKD, Kıbrıs'ın kuzeyinde LGBTİ+'ların insan haklarına eşit erişimini sağlamak için sürekli çaba göstermektedir. Çabaları sayesinde bu hedefe yönelik bir dizi önemli adım atılmış olsa da özellikle eğitim ve sağlık sistemleri başta olmak üzere belirli kurumlarla ilgili bir takım engeller hâlâ mevcuttur.

Kuir Kıbrıs Derneği şu anda Kıbrıs'ın kuzeyinde hem eğitim hem de sağlık sektörlerinde LGBTİ+ kapsayıcılığını artırmaya odaklanmıştır. Bu nedenle, LGBTİ+'lara yönelik tutumlarını ve yaygın yanlış varsayımların (mitlerin) içselleştirilmesini anlamak için öğretmenler ve sağlık çalışanları ile kapsamlı anketler gerçekleştirdik. Bu sayede eşitlik ve kapsayıcılık yolunda her iki sektör için de LGBTİ+ kapsayıcı eğitim programları geliştirmeyi umuyoruz.

Kuir Kıbrıs Derneği adına,

Shenel Hüsnü Raman

Ziba Sertbay

Kaan Berkan

İçindekiler

DERNEK HAKKINDA	ii
PROJE HAKKINDA	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	v
TABLOLA LİSTESİ	v
KISALTMALAR	v
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ	2
1.1 Kuir Kıbrıs Derneği - Gökkuşuğu Projesi: Amaç ve Hedefler	2
1.2 Kıbrıs'ın kuzeyinde LGBTİ+'lara Yönelik Olumsuz Tutumlar	2
1.3 Öğretmenlerin LGBTİ+'lara Yönelik Tutumları	3
1.4 Güncel Araştırma	3
BÖLÜM 2	5
ÖRNEKLEM	7
BÖLÜM 3	9
ARAŞTIRMA BULGULARI	10
3.1 Öğretmenlerin LGBTİ+'larla İlgili Genel Bulguları	10
3.1.1 LGBTİ+'larla İlgili Bilgi	10
3.1.2 LGBTİ+'lara İlişkin Yaygın Yanlış Varsayımlar (mitler)	11
3.1.3 Eğitim Ortamında LGBTİ+'lara Yönelik Tutumlar	13
3.1.4 LGBTİ+'ın Karşı Karşıya Oldukları Risk Faktörlerine İlişkin Bilgiler	15
3.1.5 LGBTİ+'lara Yönelik Genel Tutum ve Duygular	17
3.1.6 LGBTİ+'larla İlgili Eğitim	18
3.1.7 LGBTİ+ Öğrencilerle Deneyim	19
3.2 Öğretmenlerin LGBTİ+'lara Yönelik Tutumlarının Öngöstergeleri	20
BÖLÜM 4	23
SONUÇ VE ÖNERİLER	24
KAYNAKÇA	25

ŞEKİLLER LİSTESİ

ŞEKİL 1: LGBTİ+'nın eşanlamını bildiğini belirten öğretmenlerin oranı	10
ŞEKİL 2: Aynı cinsiyetten rızası olan yetişkinler arasındaki cinsel ilişkiye ilişkin "ceza yasasındaki" değişiklik hakkında bilgi oranları	11
ŞEKİL 3, 4, 5 ve 6: LGBTİ+'larla ilgili yaygın yanlış varsayımlar (mitler) hakkında elde edilen bazı sonuçlar	12
ŞEKİL 7: Öğrencileriyle LGBTİ+ konularını tartışırken kendini rahat veya rahatsız hisseden öğretmenlerin oranı	13
ŞEKİL 8: LGBTİ+ kapsayıcı eğitimi destekleyen öğretmenlerin oranı	14
ŞEKİL 9: LGBTİ+ öğrenciler açılmayı seçerlerse destek olacak öğretmenlerin oranı	14
ŞEKİL 10, 11, 12 ve 13: LGBTİ+'ların karşılaştığı risk faktörlerine ilişkin bilgilerle ilgili bazı sonuçlar	15
ŞEKİL 14 ve 15: Okulla ilgili risk faktörlerine ilişkin bazı sonuçlar	16
ŞEKİL 16: 0° (soğuk) ile 100° (sıcak) arasında LGBTİ+'lara yönelik "duygu termometresi" oranları	17
ŞEKİL 17: LGBTİ+ eğitimine katılan öğretmenlerin oranı	18
ŞEKİL 18: LGBTİ+ eğitimlerine katılmak isteyen öğretmenlerin oranı	18
ŞEKİL 19: Öğretmenlerin okullarındaki LGBTİ+ öğrenci sayısına ilişkin algıları	19

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Katılımcıların demokratik özellikleri	7
Tablo 2: Bulguların özeti	20

KISALTMALAR

LGBTİ+: Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans, İnterseks ve Artılar

LGBTQ: Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans, İnterseks ve Kuir

LGB: Lezbiyen, Gey ve Biseksüel

STÖ: Sivil Toplum Örgütü

YRBS: Gençlerde Riskli Davranış Anketi (The Youth Risk Behavior Surveillance System)

CDC: Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (Centers for Disease Control and Prevention)

GLSEN: Gey, Lezbiyen ve Heteroseksüel Eğitim Ağı

GİRİŞ

1 Giriş

Cinsel yönelim, bir kişinin başka bir kişiye duyduğu romantik ve/veya cinsel çekimi ifade eder. Cinsel yönelim, tipik olarak, kişinin kendi cinsiyetinden olanlara (**gey veya lezbiyenler**), diğer cinsiyetten olanlara (**heteroseksüeller**) ve diğer cinsiyetlerden olanlara (**biseksüeller**) duyulan çekimi içerecek şekilde kategorize edilmiştir. Bazı insanlar cinsel yönelimlerini '**kuir**' olarak tanımlayabilir, bu da cinsel yönelimlerini '**erkek**' ve '**kadın**' cinsiyet ikiliğinin dışında tanımladıkları anlamına gelir. Bu kategoriler yaygın olarak kullanılmaya devam etse de, araştırmalar cinsel yönelimin aslında bir süreklilik içinde gerçekleşebileceğini ve bu tür net kategorilerle tanımlanamayacağını göstermektedir (APA, 2012).

Cinsiyet kimliği, kişinin kendini erkek, kadın veya nonbinary [ikili cinsiyet dışı] hissetmesini ya da bu belirli kategorilerden herhangi birine dâhil hissetmemesini ifade eder. Kişinin cinsiyet kimliği ile doğumda atanan cinsiyet uyuşmadığında, birey kendini nonbinary veya transseksüel spektrumunda tanımlayabilir (APA, 2012).

LGBTİ+ lezbiyen, gey, biseksüel, trans, interseks ve diğer cinsel yönelimler veya cinsiyet kimlikleri anlamına gelmektedir.

1.1 Kuir Kıbrıs Derneği – Gökkuşuğu Projesi: Amaç ve Hedefler

Gökkuşuğu Projesi, Kıbrıslı Sivil Toplum İş Başında VII Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği tarafından finanse edilmekte ve Kuir Kıbrıs Derneği tarafından Nisan 2022'den Ekim 2024'e kadar uygulanmaktadır. Proje, Kıbrıs'ın kuzeyindeki eğitim ve sağlık sektörlerinde LGBTİ+ kapsayıcılığının artırılmasını hedeflemektedir. Gökkuşuğu Projesi, ilgili paydaşların desteğiyle LGBTİ+'ların eğitim ve sağlık haklarının güvence altına alınmasını ve topluluk üyelerinin bu haklara erişiminin garanti altına alınmasını hedeflemektedir.

Bu amaç kapsamında, Kuir Kıbrıs Derneği'nin bir hedefi de Kıbrıs'ın kuzeyindeki öğretmenler ile sağlık çalışanlarının LGBTİ+'lara yönelik tutumlarını değerlendirmektir. Bu rapor, yalnızca öğretmenlerden elde edilen verileri içerecektir. Bulgular daha sonra Kıbrıs'ın kuzeyindeki okullarda öğretmenlerin ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak tasarlanmış eğitim materyalleri geliştirmek ve eğitim oturumları düzenlemek için kullanılacaktır.

1.2 Kıbrıs'ın kuzeyinde LGBTİ+'lara Yönelik Olumsuz Tutumlar

Kıbrıs'ın kuzeyinde yapılan araştırmalar, LGBTİ+'lara yönelik tutumların çoğunlukla olumsuz olduğunu (Hüsnu, 2021) ve yüksek düzeyde homofobi ve transfobi içerdiğini göstermiştir (Uluboy & Hüsnu, 2020). Kuir Kıbrıs Derneği (KKD) tarafından yürütülen ve Kıbrıs'ın kuzeyindeki LGBTİ+'ların deneyimlerini değerlendiren yakın tarihli bir çalışmada (Erzeybek-Şemi & Uluçaylı, 2021), LGBTİ+'lara karşı önyargının özellikle belirgin olduğu iki alanın eğitim ve sağlık olduğu ortaya konmuştur. KKD, bu bulgu nedeniyle, öğretmenler ile sağlık çalışanlarının bu tür önyargılarıyla mücadele etmek amacıyla bir dizi faaliyet formüle etmiştir.

1.3 Öğretmenlerin LGBTİ+'lara Yönelik Tutumları

Okul ortamları LGBTİ+'ların mağduriyetinde ve korunmasında kritik bir rol oynamaktadır (D'Augelli vd., 2002; Ryan & Rivers, 2003). Okullar gençlerin zamanlarının çoğunu geçirdikleri yerlerdir. Koruyucu politikaların olmadığı okullara devam etmek, cinsel azınlık mensubu gençlerin refahı açısından olumsuz sonuçlarla ilişkilendirilmiştir. Bu nedenle okul ortamı LGBTİ+ gençlerin ruh sağlığı için önemli olabilir (Kosciw, 2004; Varjas vd., 2008; Walls vd., 2010). Kapsamlı araştırmalar, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli mağduriyetin, artan depresif semptomoloji ve intihar düşüncesi gibi olumsuz ruh sağlığı sonuçlarıyla ilişkili olduğunu göstermektedir (D'Augelli vd., 2002). Keza okulda tacize uğrayan ve öğretmenlerinin hatalı isimler veya zamirler gibi uygunsuz dil kullanımına maruz kalan trans öğrencilerin akademik sonuçlarının daha kötü olduğu, devamsızlıklarının arttığı, okuldan kaçtıkları ve okulu bırakma olasılıklarının daha yüksek olduğu bildirilmiştir (Jones vdk. 2016; Smith vd. 2014).

CDC'nin Gençlerde Riskli Davranışlar Araştırmasına (GRD) göre, LGB öğrenciler okulda son 12 ay içinde heteroseksüel akranlarına kıyasla neredeyse iki kat daha fazla fiziksel zorbalığa maruz kaldıklarını bildirmişlerdir (%33'e karşı %17). LGBTİ+ gençlerin okulda silahlı şiddet veya tehdit bil-dirme olasılığı da daha yüksektir. Keza LGBTİ+ gençler heteroseksüel öğrencilere kıyasla daha düşük güvenlik hissi nedeniyle devamsızlık oranlarının arttığını bildirmektedir. Bununla bağlantılı olarak, Gey, Lezbiyen ve Heteroseksüel Eğitim Ağı (Gay, Lesbian, and Straight Educational Network - GLSEN) tarafından 2017 yılında yayımlanan bir rapora göre, cinsel azınlık öğrencilerin yaklaşık %70'i cinsel yönelimleri nedeniyle okulda sözlü tacize, %28'i fiziksel tacize uğradıklarını belirtirken, %59'u cinsiyet ifadesi nedeniyle okulda sözlü tacize, %24'ü fiziksel tacize uğradıklarını bildirmiştir.

LGBTİ+ temelli mağduriyet, öğretmenlerin LGBTİ+ konularında eğitim almadığı veya bu konulara ilgi göstermediği okullarda daha yüksektir (Mishna vd. 2009; O'Connell vd. 2010; Warwick vd. 2001). Öğretmenler genellikle LGBTİ+'lara yönelik bu tür şiddetin farkında olabilirler ancak olumsuz tutumları, kişisel görüşleri veya istekli olmamaları müdahale etmelerini engelleyebilir (Meyer vd., 2014; Warwick vd., 2001). Buna karşılık, öğretmenlerin destekleyici bir rol oynadığı okullarda, LGBTİ+ öğrenciler kendilerini daha güvende hissettiklerini, okula daha bağlı olduklarını ve daha az zorbalığa maruz kaldıklarını bildirmektedir (McGuire vd., 2010). Bu bulgular, öğretmenlerin tutumlarının yanı sıra, LGBTİ+'lara yönelik zorbalığı ve karşılaştıkları mağduriyeti tanıma ve müdahale etmek için etkili araçlar sağlama konusunda kapasite artırımını amaçlayan, öğretmenlere yönelik eğitimlerin önemini vurgulamaktadır.

1.4 Güncel Araştırma

Kıbrıs'ın kuzeyindeki öğretmenlerin LGBTİ+'lara yönelik tutumlarını değerlendirmek için bir dizi güvenilir ve geçerli anket kullanılmıştır. LGBTİ+'lara yönelik genel bir tutum ölçeği (Wright vd., 1997) ve duygu termometresi (Esses vd., 1993) kullanılmıştır. Ayrıca, bilginin bir göstergesi olarak LGBTİ+'lara ilişkin mitlere (Mudrey ve Medina-Adams, 2006) ve özellikle okul ortamına yönelik sorulara (Taylor vd., 2016) yer verilmiştir. Keza LGBTİ+'ların damgalanmasının risk faktörlerine ilişkin bilgiler de değerlendirilmiştir (Savage vd., 2004; Smith-Millman vd., 2019). Son olarak, demografik özellikler ve LGBTİ+ konularında geçmiş eğitim ve deneyime ilişkin sorular sorulmuştur. Tüm ölçeklerin sağlam psikometrik özelliklere sahip olduğu görülmüştür.¹

¹ Kullanılan her ölçek güvenilirlik bakımından analiz edilmiş ve psikometrik açıdan sağlam bir değerlendirme aracının göstergesi olan yüksek Cronbach Alfa katsayılarına sahip oldukları görülmüştür.

ÖRNEKLEM

2 Örneklem

Kıbrıs'ın kuzeyindeki kamu ve özel okullarda çalışan öğretmenlerden oluşan toplam **N=402** katılımcı anketi tamamlamıştır. Bu katılımcılar, Kıbrıs'ın kuzeyinde ilkököl, ortaokul ve lise olmak üzere tüm eğitim kademelerindeki nüfus dağılımına göre temsili bir örneklem oluşturmuştur. Veriler bir danışmanlık ve araştırma merkezi tarafından 2022 yılının son aylarında 3 aylık bir süre boyunca toplanmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri **Tablo 1**'de görülebilir. Katılımcılarımızdan hiçbiri kendilerini ikili cinsiyet dışı (non-binary) veya trans olarak tanımlamamıştır, bu nedenle raporun geri kalanında kadın ve erkek ikili ayrımı kullanılacaktır.²

TABLO 1: Katılımcıların demografik özellikleri

	ÖZELLİKLER	N (%)
	Yaş, yıl	22-64 yıl Ortalama= 39,9 SS=9,17
	Cinsiyet	Kadın Erkek Belirtilmeyen 278 (%69) 122 (%30,3) 3 (%.7)
	Cinsel Yönelim	Heteroseksüel Lezbiyen/Gey Biseksüel Aseksüel Yanıt vermemeyi tercih eden 338 (%83,9) 19 (%4,7) 5 (%1,2) 4 (%1) 37 (%9,2)
	Uyruk	Kıbrıslı Türk Türkiyeli Kıbrıslı Türk & Türkiyeli Diğer 345 (%85,6) 7 (%1,7) 47 (%11,7) 4 (%1)
	Eğitim Geçmişi	Lise Lisans Yüksek lisans Doktora Diğer 4 (%1) ³ 254 (%63) 124 (%30,8) 16 (%4) 5 (%1,2)
	Eğitim Seviyesi	İlkokul Ortaokul Lise 201 (%49,9) 100 (24.8%) 102 (%25,3)
	Okul Türü	Özel Kamu 89 (%22,1) 314 (%77,9)
	Eğitim Verilen Bölge	Lefkoşa Mağusa Girne Morphou / Güzelyurt Triкомо / İskele Lefka / Lefke 122 (%30,3) 100 (%24,8) 81 (%20,1) 40 (%9,9) 40 (%9,9) 20 (%5)
	İkâmet	Kentsel Kırsal 313 (%77,7) 90 (%22,3)

² Öğretmenlerin tutumlarını, yaygın yanlış varsayımları (mitleri) içselleştirmelerini ve bilgilerini ölçmek için bir dizi ölçek kullanılmıştır. Kullanılan her ölçek güvenilirlik bakımından analiz edilmiş ve psikometrik açıdan sağlam bir değerlendirme aracının göstergeleri olan yüksek Cronbach Alfa katsayılarına sahip oldukları görülmüştür.

³ Kıbrıs'ın kuzeyindeki "Öğretmenler yasasında" yer alan çağdaş bir madde nedeniyle, 4 yıl boyunca bir okulda çalışan ve ardından yoğun pedagoji eğitimi tamamlayan lise mezunlarının okullarda çalışmasına izin verilmektedir. Bugün bu tür öğretmenlerin sayısı çok azdır.

ARAŞTIRMA BULGULARI

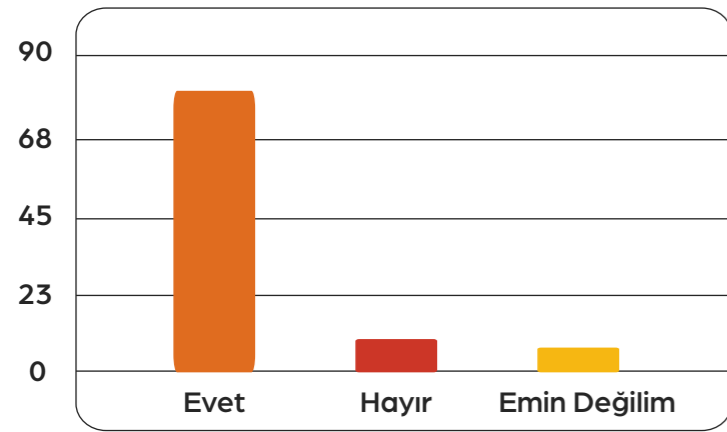

3 Araştırma Bulguları

3.1 Öğretmenlerin LGBTİ+'larla İlgili Genel Bulguları

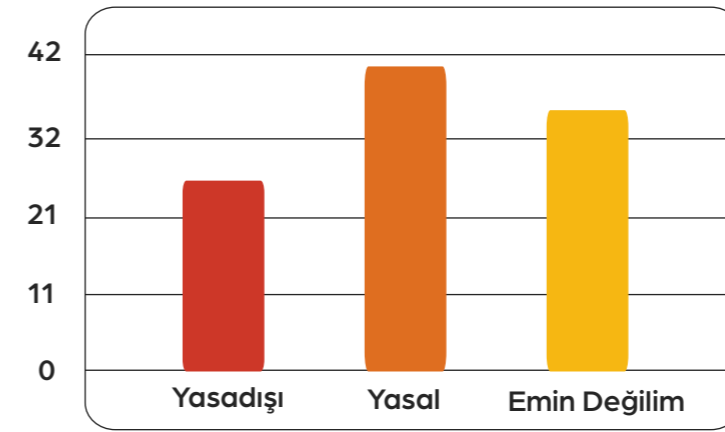
3.1.1 LGBTİ+'larla İlgili Bilgi

Öğretmenlere ilk olarak LGBTİ+'nın ne anlama geldiğini bilip bilmedikleri sorulmuş, 335/403 (%83,1) bildiklerini, 38'i bilmediklerini (%9,4) ve 30'u (%7,4) anlamından emin olmadıklarını belirtmişlerdir. Aşağıda görülebileceği gibi, öğretmenlerin çoğunluğu LGBTİ+ kısaltmasına aşinadır.

Şekil 1: LGBTİ+'nın eş anlamını bildiğini belirten öğretmenlerin oranı

"İnterseks" sözcüğünün anlamı ile ilgili olarak öğretmenlerin çoğunluğu doğru tanımlı bilmekteydi (%31), ancak %28,5'i bunun "her iki cinsel organa sahip olmak" anlamına geldiğini, %7,9'u ise eşcinselliğe karşılık geldiğini sanıyordu. 32,5'lik bir kesim ise "interseks" olmanın anlamını bilmediğini ifade etmiştir. Öğretmenlere daha sonra "cinsel yönelim," "cinsiyet kimliği" ve "cinsiyet özellikleri" nin temelde eş anlamlı mı yoksa farklı terimler mi olduğu sorulmuştur. Öğretmenlerin %66'sı bunların "farklı olduğunu ve birbirleriyle ille de ilişkili olmadıklarını ya da diğerlerinin belirli bir gelişimini etkilemediklerini/göstermediklerini" düşünürken, %24,1'i "hepsi bir kişinin belirli bir dizi özelliğine işaret ettiği için eş anlamlı oldukları" görüşündedir. Yaklaşık %10'u ise emin olmadığını belirtmiştir. Son olarak, öğretmenlerin Kıbrıs'ın kuzeyindeki ilgili "ceza yasası" değişiklikleri hakkındaki bilgileri test edilmiş ve "Kıbrıs'ın kuzeyindeki "ceza yasasına" göre aynı cinsiyetten kişiler arasındaki cinsel ilişkinin "yasadışı" olduğunu düşünüp düşünmedikleri sorulmuş; %24,3'ü "yasadışı" olduğunu, %41'i olmadığını, %34,7'si ise yanıtı bilmediğini belirtmiştir. Aşağıda görüleceği üzere, öğretmenlerin önemli bir kısmı yasal bağlam hakkında bilgi sahibi değildir. Ayrıca, öğretmenlere LGBTİ+ hakları için çalışan bir STÖ'den haberdar olup olmadıkları sorulmuş, %57'si haberdar olduğunu, %43'ü ise olmadığını belirtmiştir.

Şekil 2: Aynı cinsiyetten rızası olan yetişkinler arasındaki cinsel ilişkiye ilişkin "ceza yasasındaki" değişiklik hakkında bilgi oranları

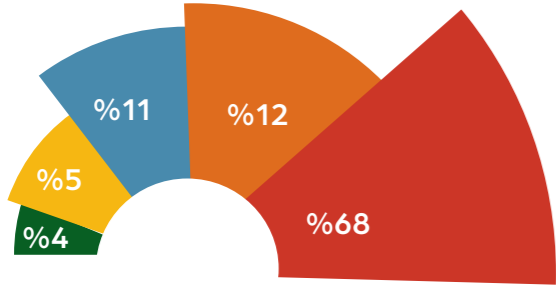
Bu ön bilgi sorularını tamamlayan katılımcılara daha sonra kalan soruların doğru tanımlarını bilerek tamamlayabilmeleri amacıyla LGBTİ+ tanımlarına ilişkin net açıklamalar verilmiştir.

3.1.2 LGBTİ+'lara İlişkin Yaygın Yanlış Varsayımlar (mitler)

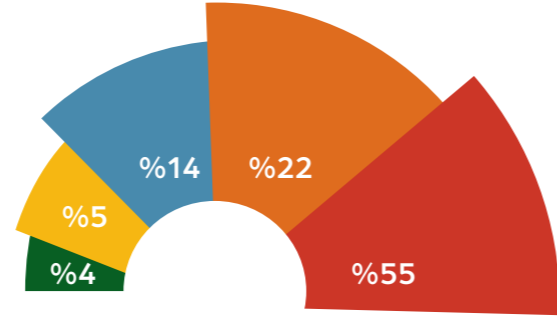
Yaygın yanlış varsayımların (mitlerin) içselleştirilmesini değerlendirmek için 'Eşcinsel kişiler büyük ihtimalle heteroseksüel erkek ve kadınlara dönüştürülebilir' ve 'Bir kişi eşcinsel olmayı seçtiği için eşcinsel olur (eşcinsel bir yönelim geliştirir)' gibi bir dizi soru dâhil edilmiştir. 'LGBTİ+ olmak Batılı bir olgudur' ve 'Birçok gencin cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimi Netflix'te gösterilenler gibi Batılı TV dizilerinden etkilenmektedir' gibi Kıbrıs'ın kuzeyinin bağlamına ilişkin ek sorular da dâhil edilmiştir. Öğretmenler, düşük mit içselleştirmesi göstererek **1 (Kesinlikle katılmıyorum)** ile **5 (Kesinlikle katılıyorum)** arasındaki bir ölçekte ortalama **2,25** puan almışlardır.

Kritik maddelere ilişkin görüşlerin dağılımını göstermek amacıyla ölçekten seçilen bazı maddeler aşağıda sunulmuştur; düşük puanlar soruya katılmadıklarını, yüksek puanlar ise katıldıklarını göstermektedir. Bu sonuçlar, öğretmenlerin yaygın yanlış varsayımlar ile doğru/bilimsel bilgi arasında sıklıkla ayırım yapabildiğini göstermektedir. Ancak, eşcinsel ilişkilerde heteroseksüel rollerin varlığı gibi bazı yanlış inanışlar da mevcuttur. Bir başka dikkat çekici bulgu da cinsel yönelimin dönüşüm terapisi yoluyla değiştirilip değiştirilemeyeceği konusunda 'kararsız' olduğunu belirten öğretmenlerin oranının yüksek olmasıdır.

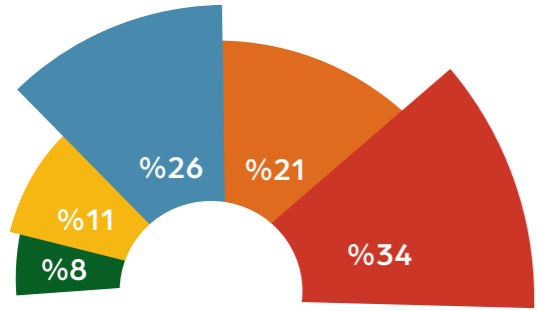
■ Kesinlikle katılıyorum ■ Katılıyorum ■ Fikrim yok ■ Katılmıyorum ■ Kesinlikle katılmıyorum

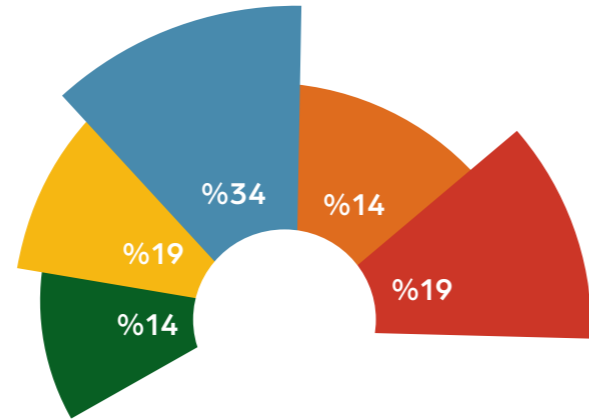
Şekil 3: LGBTİ+ batılı bir olgudur.

Şekil 4: Onur yürüyüşleri insanların LGBTİ+ olmaya teşvik eder.

Şekil 5: Cinsel yönelim dönüşüm terapisiyle değiştirilebilir.

Şekil 6: Eşcinsel ilişkilerde partnerin biri kadın, diğeri erkek rolünü oynar.

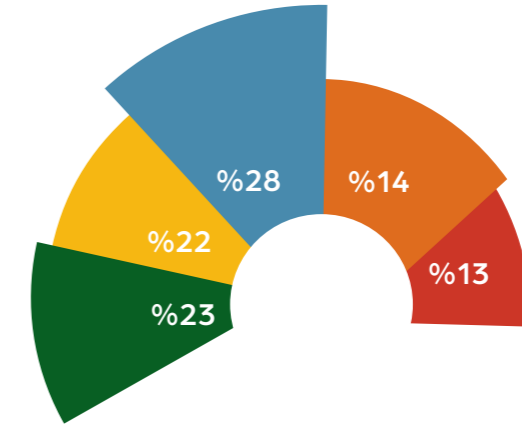
Şekil 3, 4, 5 ve 6: LGBTİ+'larla ilgili yaygın yanlış varsayımlar (mitler) hakkında elde edilen bazı sonuçlar.

3.1.3 Eğitim Ortamında LGBTİ+'lara Yönelik Tutumlar

Öğretmenlere okul ortamındaki LGBTİ+ meselelerine ilişkin spesifik sorular sorulmuştur; bunlar arasında 'Öğrencilerimle LGBTİ+ konularını tartışırken kendimi rahat hissediyorum' ve 'LGBTİ+ kapsayıcı eğitimi onaylıyorum' gibi maddeler yer almaktadır. **1 (Kesinlikle katılmıyorum)** ile **5 (Kesinlikle katılıyorum)** arasında bir ölçekte, 10 madde üzerinden toplam bir puan elde edilmiştir. Öğretmenler ortalama **3,82** puan alarak okul bağlamında LGBTİ+ konularına yönelik olumsuzdan çok olumlu bir tutum sergilemişlerdir.

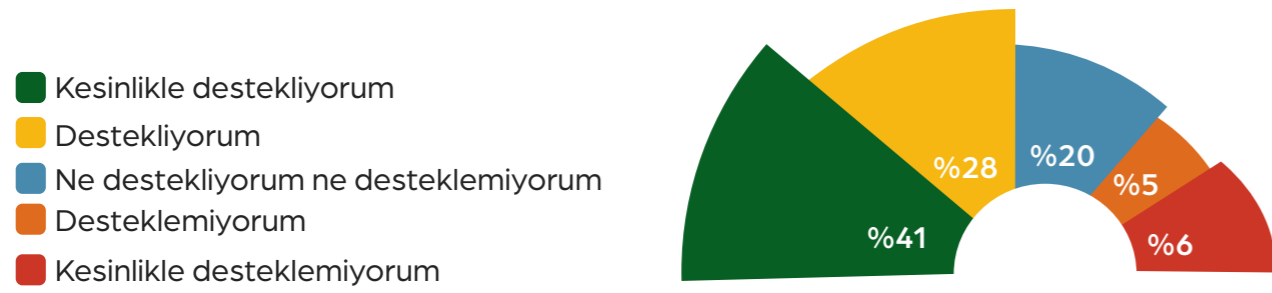
Bir kez daha, daha fazla analiz yapılabilmesi için seçilen bazı maddeler altta verilmiştir. **Şekil 7**'de görülebileceği üzere, öğrencilerle LGBTİ+ konularını tartışırken rahatlık ve rahatsızlık duyguları açısından ortalama bir denge bulunmaktadır.

■ Çok rahatım ■ Rahatım ■ Hiçbiri ■ Rahatsızım ■ Çok rahatsızım

Şekil 7: Öğrencileriyle LGBTİ+ konularını tartışırken kendini rahat veya rahatsız hissedenden öğretmenlerin oranı

Benzer şekilde, öğretmenlerin büyük bir kısmı LGBTİ+ kapsayıcı eğitimi desteklediklerini bildirmiştir:

Şekil 8: LGBTİ+ kapsayıcı eğitimi destekleyen öğretmenlerin oranı

Aşağıda görülebileceği gibi, "açılmayı" seçmeleri hâlinde öğrencilerini destekleyeceğini söyleyen öğretmenlerin oranı, desteklemeyeceğini söyleyen öğretmenlerin oranından çok daha fazladır.

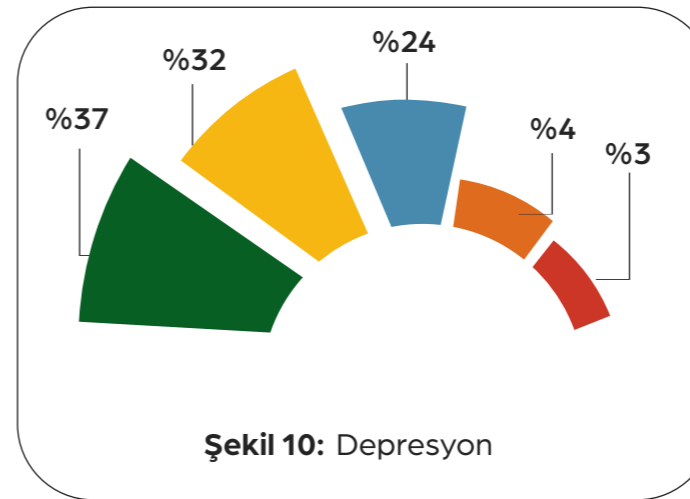

Şekil 9: LGBTİ+ öğrenciler açılmayı seçerlerse destek olacak öğretmenlerin oranı

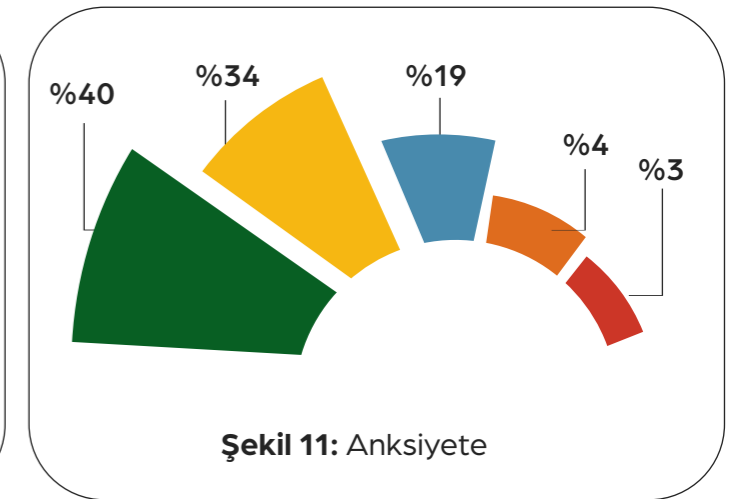
3.1.4 LGBTİ+'ın Karşı Karşıya Oldukları Risk Faktörlerine İlişkin Bilgiler

Öğretmenlere ayrıca damgalanma risk faktörlerine ilişkin bilgileri de sorulmuştur. Bu sorular, LGBTİ+ öğrencilerin depresyon, anksiyete, devamsızlık, okulu bırakma vb. durumları yaşama ihtimallerinin heteroseksüel akranlarına kıyasla daha fazla (veya daha az) olduğuna inanıp inanmadıklarını değerlendiren maddeler içermektedir. Öğretmenler, LGBTİ+'ların bu tür deneyimler yaşama ihtimalinin ortalama **3,85/5** olduğunu, yani **1 (olası değil)** ile **5 (daha olası)** arasında değiştiğini belirtmiştir; bu da LGBTİ+'ların bu risk faktörlerini yaşama ihtimalinin daha yüksek olduğuna inanmaya daha eğilimli olduklarını göstermektedir. Bununla birlikte, aşağıdaki grafiklerde de görülebileceği üzere öğretmenler, ruh sağlığı risk faktörlerinin (örneğin depresyon ve anksiyete) devamsızlık veya düşük notlar gibi okulla ilgili risk faktörlerinden daha belirgin olduğunu düşünmeye daha eğilimlidir ve bu da alanda daha kapsamlı bir eğitime ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

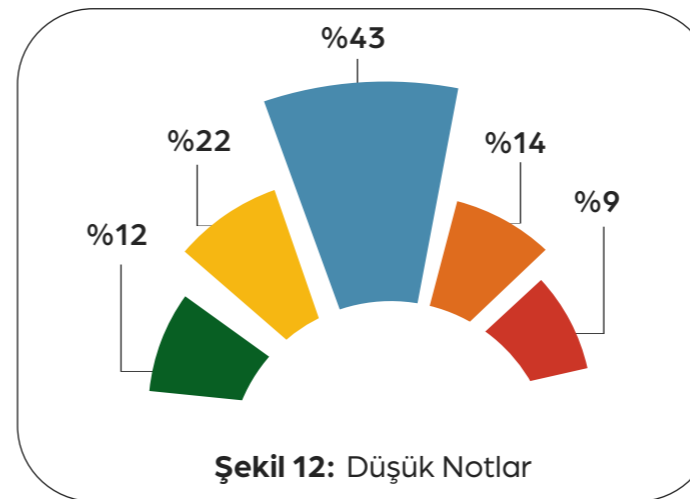
■ Daha olası ■ Olası ■ Ne olası değil ne olası ■ Daha olası ■ Olası değil

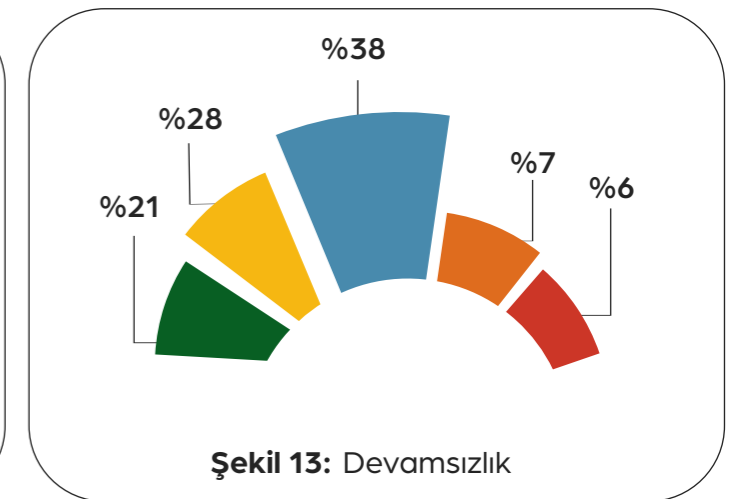
Şekil 10: Depresyon

Şekil 11: Anksiyete

Şekil 12: Düşük Notlar

Şekil 13: Devamsızlık

Şekil 10, 11, 12 ve 13: LGBTİ+'ların karşılaştığı risk faktörlerine ilişkin bilgilerle ilgili bazı sonuçlar

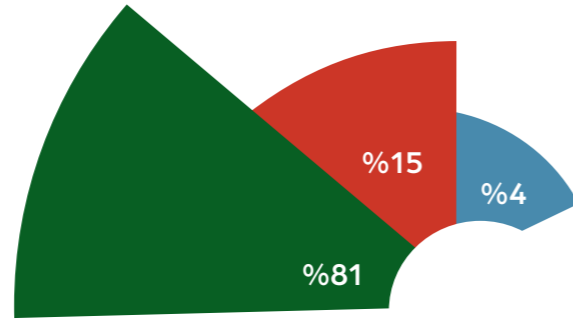
Öğretmenlere ayrıca LGBTİ+'ların karşı karşıya olduğu risk faktörlerine ilişkin 4 adet evet-hayır sorusu (**Biliyor muydunuz? – evet- hayır – yanıt vermemeyi tercih ederim**) sorulmuştur. Bu sorular arasında 'Biliyor muydunuz? Lezbiyen veya erkek gey gençler, cinsel yönelimlerinin açıklanması veya bu konuda yaşanan çatışmalar nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kalmaktadır'. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 4/4'tür. Katılımcıların %57,3'ü en yüksek puanı alarak LGBTİ+'lara özgü risk faktörleri hakkında bilgi sahibi olduğunu göstermiştir. %15'i ise 0-1 arasında puan alarak risk faktörleri hakkında bilgi sahibi olmadığını göstermiştir. Bir kez daha, şaşırtıcı bir şekilde, öğretmenler okulla ilgili risk faktörlerinden ruh sağlığı faktörlerine oranla daha az farkındaydı:

Biliyor muydunuz?

Lezbiyen veya erkek gey gençlerin cinsel yönelimlerinin açıklanması veya bu konuda yaşanan çatışmalar nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kalmaktadır.

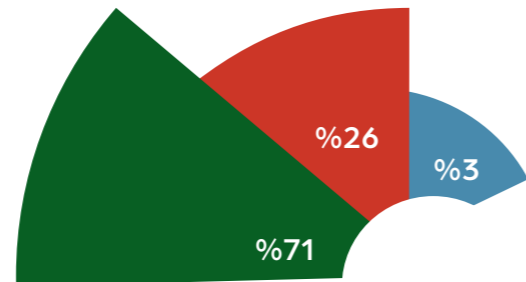
- Evet
- Yanıt vermemeyi tercih ederim
- Hayır

Biliyor muydunuz?

LGBTİ+'ların cinsel yönelimleriyle ilgili akademik, kişisel ve/veya sosyal zorluklar nedeniyle liseyi bırakma olasılıkları daha yüksektir.

- Evet
- Yanıt vermemeyi tercih ederim
- Hayır

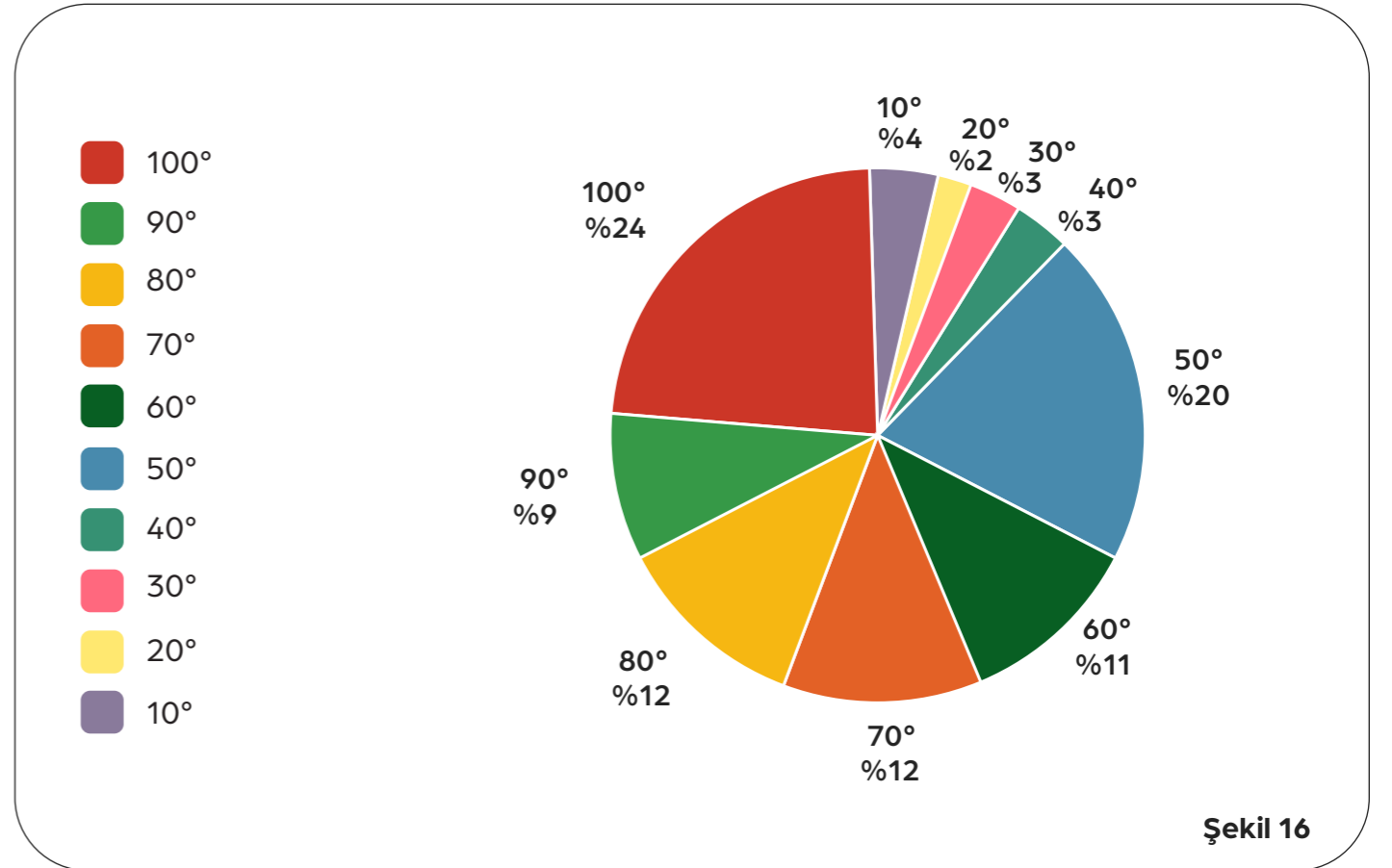
Şekil 14 ve 15: Okulla ilgili risk faktörlerine ilişkin bazı sonuçlar

3.1.5 LGBTİ+'lara Yönelik Genel Tutum ve Duygular

Daha genel tutumları değerlendirmek amacıyla katılımcılara LGBTİ+'lara yönelik genel duygularını **soğuk-sıcak; dost-düşman; imreniyorum-ığreniyorum** vb. şeklinde soran ve araştırmalarda yaygın olarak kullanılan bir ölçüden yararlandık. Olumsuz genel tutumların aksine daha olumlu tutumların bir göstergesi olan ortalama **3,80 puan** sonucuna ulaştık.

Buna ek olarak, katılımcılardan LGBTİ+'lara yönelik genel duygu ve tutumlarını ifade etmeleri için "duygu termometresi" adı verilen tek bir madde kullanılmış ve **0° en soğuk (olumsuz)** tutumları, **100° ise en sıcak (olumlu)** tutum ve duyguları ifade ettiği bir termometre benzetmesi 10° derecelik artışlarla sunulmuştur. Ortalama olarak katılımcılar **69°** ile yine ölçeğin olumlu tarafında yer almışlardır. Örneklemin %10'unun termometrenin "**soğuk**" tarafında yer aldığı kaydedilmiştir.

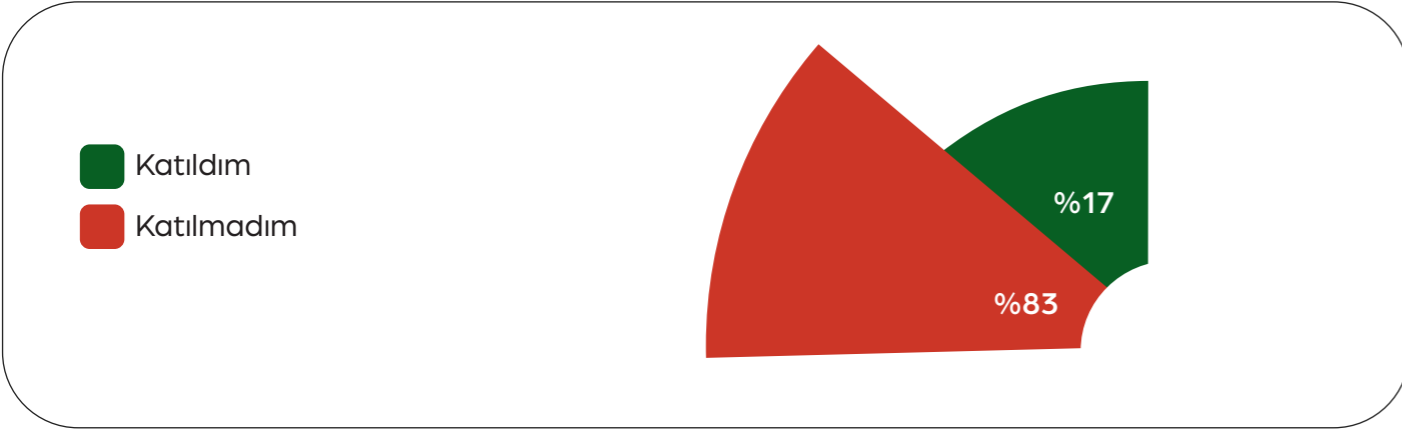

Şekil 16

Şekil 16: 0° (soğuk) ile 100° (sıcak) arasında LGBTİ+'lara yönelik "duygu termometresi" oranları

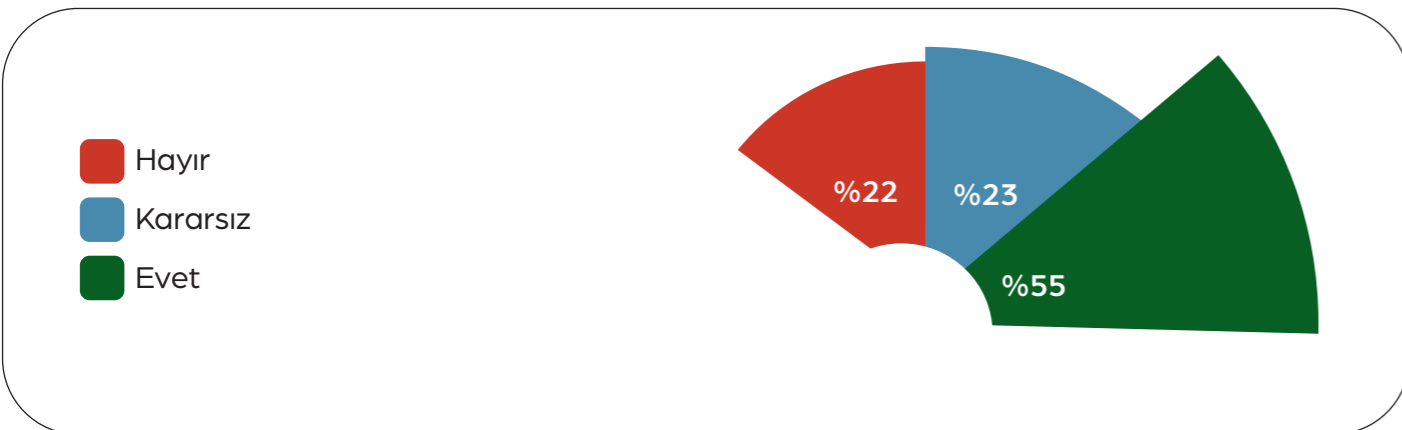
3.1.6 LGBTİ+'larla İlgili Eğitim

Öğretmenlerin %83,4'ü LGBTİ+ konularında herhangi bir eğitime katılmadıklarını bildirmiştir. Daha önce eğitim deneyimi olan %16,6'lık kesim, Kuir Kıbrıs Derneği (%7), kendi eğitimlerinin bir parçası olarak (%3,2) veya öğretmen sendikaları (%2,7) aracılığıyla eğitimlere katıldıklarını belirtmiştir. Dokuz katılımcı (%2,2) LGBTİ+ olmanın bir tür hastalık ve ahlaka aykırı olarak görüldüğünün kendilerine öğretildiğini bildirmiştir.

Şekil 17: LGBTİ+ eğitimine katılan öğretmenlerin oranı

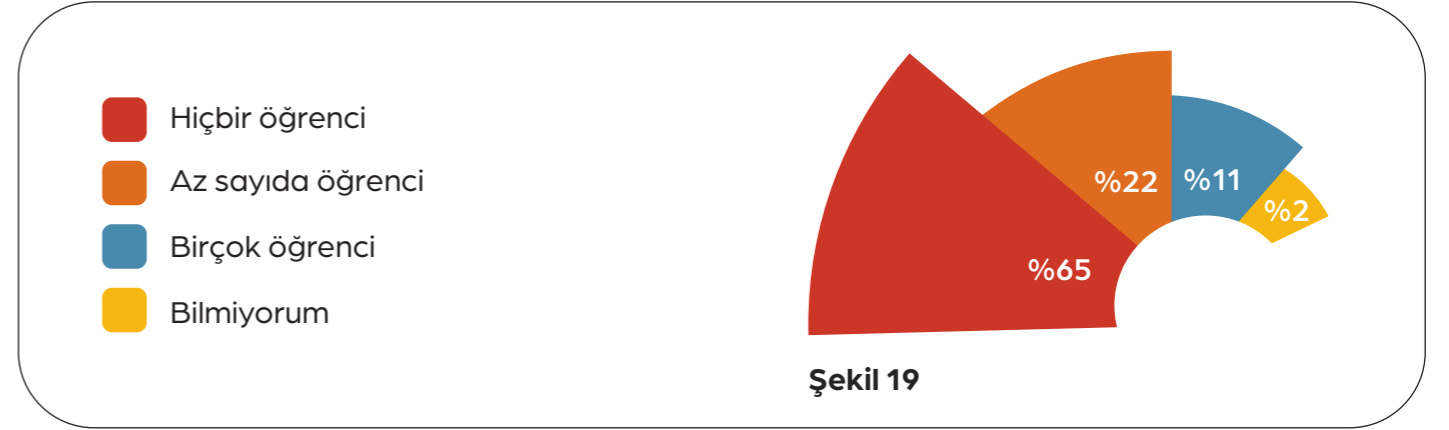
Öğretmenlere LGBTİ+ konularında eğitim almakla ilgilenip ilgilenmedikleri sorulmuş, verilen yanıtlarda **1 (hiç)** ile **5 (kesinlikle)** arasında bir ölçekte ortalama puan **3,46** bulunmuş olup bu da eğitim almaya ortalamanın üzerinde bir ilgi olduğunu göstermektedir. Sadece %22,1'i "hiç" ve "pek değil" yanıtını verirken, %54,5'i "çoğunlukla" ve "kesinlikle" yanıtını vermiştir (yaklaşık %23'ü kararsız kalmıştır). Bir sonraki soruda LGBTİ+ konularında bilgi sahibi olmanın öğretmenler için ne ölçüde zorunlu olduğu sorulmuş; %70'i "katılıyorum" ve "kesinlikle katılıyorum" yanıtlarıyla çoğunlukla katılırken (**3.86/5.00**), %22'si bir öğretmen olarak LGBTİ+ konularından haberdar olmaları gerektiğini düşünmemektedir. Benzer şekilde, %78'i öğretmen arkadaşlarının da bu konulardan haberdar olması gerektiğine inanmaktadır.

Şekil 18: LGBTİ+ eğitimlerine katılmak isteyen öğretmenlerin oranı

3.1.7 LGBTİ+ Öğrencilerle Deneyim

Katılımcıların çoğunluğu (%60) hiçbir öğrencisinin kendisini LGBTİ+ olarak tanımlamadığını, %20'si ise birkaç öğrencisinin kendilerini LGBTİ+ olarak tanımladığını belirtmiştir. %10'u bu konuda hiçbir bilgisi olmadığını belirtirken, öğretmenlerin yalnızca %2'si kendilerini LGBTİ+ olarak tanımlayan çok sayıda öğrenciden haberdar olduğunu bildirmiştir.

Şekil 19: Öğretmenlerin okullarındaki LGBTİ+ öğrenci sayısına ilişkin algıları

(Öğrenci olması şart olmaksızın) LGBTİ+'larla kendi temasları hakkında daha genel bir soru sorulmuş ve bir kez daha, öğretmenlerin çoğunluğu LGBTİ+'larla temas düzeylerinin düşük olduğunu, %30'unun hiç LGBTİ+ tanımadığını veya sadece bir LGBTİ+ tanıdığını ve sadece %23'ünün ondan fazla LGBTİ+ tanıdığını bildirmiştir.

Zorbalık ve mağduriyet vakalarına müdahale etmek kritik bir mesele olduğu için öğretmenlere işyerlerinde bir LGBTİ+ bireyin ayrımcılığa uğradığına veya damgalandığına tanık olmaları hâlinde müdahale edip etmeyecekleri sorulmuştur. Öğretmenlerin çoğunluğu (%78,5) "büyük olasılıkla" ve "kesinlikle müdahale edeceklerini" belirtirken, %5,5'i müdahale etmeyeceklerini belirtmiştir.

3.2 Öğretmenlerin LGBTİ+'lara Yönelik Tutumlarının Öngöstergeleri

ÖNGÖSTERGELER	ANLAMLILIK	SONUÇ
Cinsiyet	Var	Erkekler kadınlardan daha olumsuz
Eğitim	Yok	Eğitim düzeyinde farklılık yok
Uyruk	Yok	Ulusal gruplar arasında farklılık yok
İkamet	Yok	Kentsel, kırsal veya okulun bulunduğu yer arasında farklılık yok
Eğitim Seviyesi	Yok	İlkokul, ortaokul ve lise eğitim seviyesi arasında farklılık yok
Yaş	Var	Yaşı daha ileri olanlar gençlerden daha olumsuz
Mezuniyet Yılı	Var	Daha yeni mezunlar eski mezunlardan daha olumlu
Okul Türü	Var	Kamu okulları özel okullardan daha olumlu
Mesleki Eğitim ve Eğitim	Var	(Mesleki) eğitim tutumları iyileştiriyor

Tablo 2: Bulguların özeti

Dünya genelindeki önceki bulgularla uyumlu olarak, erkek öğretmenlerin LGBTİ+'lara karşı kadın öğretmenlere kıyasla ortalama olarak daha olumsuz tutum ve duygulara sahip olduğunu tespit ettik. Bu durum eğitim alanındaki LGBTİ+'lar açısından da geçerlidir. LGBTİ+'lara yönelik risk faktörlerine ilişkin yaygın yanlış varsayımların (mitlerin) içselleştirilmesi ya da bilgi açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yaş ilerledikçe, eğitim alanında LGBTİ+'lara ilişkin yaygın yanlış varsayımların (mitlerin) içselleştirilmesi ve olumsuz tutumlar da artmaktadır. Yaşı daha ileri olanların LGBTİ+ konularında eğitim almak istemediklerini bildirme olasılıkları da daha yüksektir. Yaşa benzer şekilde, daha yakın zamanda mezun olan öğretmenler de mitleri daha az içselleştirmektedir. Daha genç yaşta bireylerin cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ile ilgili olanlar da dâhil olmak üzere daha özgürlükçü tutumlara sahip olma olasılığı daha yüksektir.

Kamu okullarında görev yapan öğretmenlerin tutumlarının daha olumlu olduğu, yaygın yanlış varsayımları (mitleri) içselleştirme olasılıklarının daha düşük olduğu ve özel okullarda çalışan öğretmenlere kıyasla LGBTİ+ konularına ilişkin daha fazla bilgiye sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu bulgu, sendikalar ve yerel organların özel okullardan ziyade kamu okullarında çalışan öğretmenler için LGBTİ+ konularında eğitim fırsatlarını daha fazla sağlanmasıyla açıklanabilir.

LGBTİ+ konularıyla ilgili eğitim almış olan öğretmenlerin genel olarak daha olumlu tutumlar sergiledikleri ve LGBTİ+'larla ilgili yaygın yanlış varsayımları (mitleri) içselleştirme olasılıklarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Keza, LGBTİ+ konularına ilişkin bilgi ve damgalanma risk faktörlerine ilişkin farkındalık, yaygın yanlış varsayımların (mitlerin) içselleştirilmesiyle negatif ilişkili bulunmuştur; öyle ki bilgi arttıkça daha az sayıda öğretmen LGBTİ+'lara ilişkin yanlış mitlere inanmaktadır. Bu bulgular, LGBTİ+ konularında farkındalık yaratmanın ve öğretmenlere eğitim vermenin önemini vurgulamaktadır.

Özetle, bu bulguda bir dizi değişken önemli rol oynamıştır; bunlar arasında kadın olmak, daha genç yaşta olmak, görece yeni mezun olmak, kamu okulunda çalışmak, LGBTİ+ konularında daha önce eğitim almak ve sonuç olarak LGBTİ+ konularında daha fazla bilgi sahibi olmak yer almaktadır.

Vurgulamak istediğimiz önemli bir bulgu, LGBTİ+ eğitimi ve farkındalığının oynadığı roldür. Önceki araştırmalar, öğretmenler LGBTİ+ konularında eğitim almadığında LGBTİ+ öğrencilerin ruh sağlığı ve okul temelli risk faktörlerine daha fazla maruz kaldığını ortaya koymuştur. Öğretmenlerin çoğu ayrımcılık ve mağduriyetin (*depresyon ve anksiyete dâhil*) ruh sağlığı üzerindeki etkilerinin farkında olsa da, devamsızlık ve okulu bırakma gibi okul temelli etkilerin daha az farkındadır. Cinsel azınlıkta yer alan gençlerin çok yönlü deneyimlerinin öğretmenlere daha fazla anlatılması gerekmektedir, böylece LGBTİ+ öğrencilerini ve karşılaşılabilecekleri zorlukları daha iyi ve kapsamlı bir şekilde anlayabilirler. LGBTİ+ konularında ilgili ve bilgili öğretmenlere sahip olan cinsel azınlıkta yer alan öğrenciler kendilerini daha güvende ve korunmuş hissederler; destek ve kapsayıcılık sağlandığında başarılı olma olasılıkları daha yüksektir. Bulgularımıza göre, özellikle yaşça daha büyük olan ve dolayısıyla meslektaşlarından daha erken mezun olan öğretmenler ve özel okullardaki öğretmenler bu tür eğitimlere en çok ihtiyaç duyanlardır. Bulgular ayrıca bu tür eğitimlerin LGBTİ+'lara ilişkin yanlış mitlerin ve yanlış varsayımların üstesinden nasıl gelebileceğini de göstermektedir. İçselleştirilmiş mitler, LGBTİ+'lara yönelik olumsuz tutumların yanı sıra cinselliğin kökeni ve şekillendirilebilirliği hakkındaki yanlış inançların pekiştirilmesine hizmet etmektedir. Doğru bilgi, cinsel azınlık gençleri olası risk faktörlerine karşı anlamalarında ve desteklemelerinde onlara daha iyi rehberlik ettiği için öğretmenleri ve dolayısıyla öğrencilerini güçlendirir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

4 Sonuç ve Öneriler

Raporun amacı, Kıbrıs'ın kuzeyinde ilkökul-ortaokul ve lise olmak üzere üç eğitim seviyesindeki öğretmenlerin tutumlarını, bilgilerini ve yaygın yanlış varsayımların (mitlerin) içselleştirilmesini anlamaktır. Araştırma bulguları ve tartışma bölümünde de belirtildiği üzere, bulgular genel olarak öğretmenlerin olumsuzdan çok görece olumlu tutumlara sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, on öğretmenden üçünün LGBTİ+ terminolojisi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı, yarısından fazlasının ise eşcinselliği suç olmaktan çıkararak yasal değişikliklerden haberdar olmadığı belirtilmelidir. Öte yandan, katılımcıların neredeyse yarısı cinsel yönelimin terapiler veya teşviklerle değiştirilemeyeceği konusunda net bir bilgiye sahip değildir. Son olarak, katılımcıların neredeyse yarısı LGBTİ+ meseleleri hakkında konuşurken kendilerini rahat hissetmemektedir, ancak en cesaret verici olanı, yarısından fazlasının eğitim almak ve bilgilerini geliştirmek istemesidir. Bu olumlu sonuçları daha da geliştirmek, okullarda LGBTİ+'lara yönelik önyargı ve ayrımcılığın önüne geçmek ve bunu sürdürülebilir kılmak için **okullarda LGBTİ+ kapsayıcı politikalar oluşturulmalı**, mevcut "yasa" ve düzenlemeler değiştirilmeli ve yenilenmelidir.

Okullar cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, cinsiyet ifadesi ve/veya cinsiyet özelliklerine dayalı zorbalığa karşı sıfır tolerans gibi destekleyici politikalar uygulamamaktadır. Oysa gey ve heteroseksüel ittifakları gibi okul kulüplerinin bulunması, okulda zorbalık vakalarına müdahale etme olasılığı ve isteği olan destekleyici tutumlara sahip öğretmenlerin olması çeşitliliğin ve kapsayıcılığın kabul edildiği bir ortam sağlayabilir. Bu doğrultuda, **Milli Eğitim Bakanlığı'nın** ikili cinsiyet sistemine dayalı olarak oluşturulan, ayrımcı bir dil içeren ve LGBTİ+ aileleri ya da LGBTİ+'ların insan haklarını görünür kılmayan müfredatı yenilemesi önerilmektedir. Bakanlığın öğretmen eğitimlerine düzenli olarak LGBTİ+ ve toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerini dâhil etmesi, okul yönetmeliklerinde sıfır tolerans politikalarını teşvik etmesi ve bu konuda sendikalar ile LGBTİ+ sivil toplum örgütleriyle yakın çalışması önemlidir.

Ayrıca, eğitimde cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim temelinde ayrımcılığı yasaklayan bir "yasa" bulunmamakta, mevcut "yasaların" cisgender ikiliğini varsaymakta ve geleneksel olarak LGBTİ+'ların haklarının ihlal edilmesini meşrulaştırmak için yorumlanan "**milli ahlak**", "**ahlaki değerler**" gibi sınırları ve tanımları belirsiz terimleri kullandıkları için ayrımcılığa yol açabilecek eğitim yönetmelikleri, tüzükler ve "yasalar" halen mevcuttur. Bu tür "yasa" ve düzenlemelerin farklı cinsel yönelim ve cinsiyet kimliklerini daha kapsayıcı ve kucaklayıcı olacak şekilde değiştirilmesi gerekmektedir. Son olarak, diğer alanların yanı sıra eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamayı amaçlayan bir "**Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Dairesi Yasası**" mevcuttur ve LGBTİ+ konuları bu "yasanın" içeriğinde yer almaktadır, ancak ne yazık ki uygulanmasına yönelik bir siyasi irade yoktur. Bu nedenle hem mevcut "yasaların" iyileştirilmesi hem de uygulanabilirliklerinin güvence altına alınması elzemdir.

5 Kaynakça

American Psychological Association (APA, 2012). Guidelines for psychological practice with lesbian, gay, and bisexual clients. *American Psychologist*, 67, 10–42. <https://doi.org/10.1037/a0024659>

D'Augelli, A. R., Pilkington, N. W., & Hershberger, S. L. (2002). Incidence and mental health impact of sexual orientation victimization of lesbian, gay, and bisexual youths in high school. *School Psychology Quarterly*, 17, 148–167.

Erzeybek, B., and Uluçaylı, S (2021). Mapping study on access of lgbti+s'to existing social services in the northern part of Cyprus. Queer Cyprus Association. <https://www.queercyprus.org/wp-content/uploads/2021/11/Mapping-Study-On-ACCESS-OF-LGBTIs-TO-EXISTING-SOCIAL-SERVICES-IN-THE-NORTHERN-PART-OF-CYPRUS.pdf>

Esses, V. M., Haddock, G., Zanna, M. P. (1993). Values, stereotypes, and emotions as determinants of intergroup attitudes. In D. M. Mackie & D. L. Hamilton (Eds.), *Affect, cognition and stereotyping: Interactive processes in group perception* (pp. 137–166). Academic Press.

Queer Cyprus Association (2021, September 10). What are the police doing to prevent hate crimes? <https://www.queercyprus.org/tr/polis-nefret-soylemi-sucunu-onlemek-icin-ne-yapiyor/>

Stephan, W.G., & Stephan, C.W. (2000). An integrated threat theory of prejudice. In S. Oskamp, *Reducing Prejudice and Discrimination* (pp. 23–46). Erlbaum.

Husnu, S. R. (2021, December). Attitudes toward sexual orientation and gender diversity in a locally representative sample in the northern part of Cyprus. Queer Cyprus Association. <https://www.queercyprus.org/wp-content/uploads/2021/12/Attitude-Survey-2021.pdf>

Jones, S. E., Manstead, A. R., & Livingstone, A. G. (2011). Gang-ing up or sticking together? Group processes and children's responses to text-message bullying. *British Journal of Psychology*, 102, 71–96. doi:10.1348/000712610X502826

Kosciw, J. G. (2004). The 2003 National School Climate Survey: The school-related experiences of our nation's lesbian, gay, bisexual, and transgender youth. <http://www.glsen.org/>

McGuire, J. K., Anderson, C. R., Toomey, R. B., & Russell, S. T. (2010). School climate for transgender youth: A mixed method investigation of student experiences and school responses. *Journal of Youth and Adolescence*, 39, 1175–1188.

Meyer, E. J., Taylor, C., & Peter, T. (2014). Perspectives on gender and sexual diversity (GSD)- inclusive education: Comparisons between gay/lesbian/bisexual and straight educators. *Sex Education*, 15, 221–234. doi:10.1080/14681811.2014.979341

Mishna, F., Newman, P. A., Daley, A., & Solomon, S. (2009). Bullying of lesbian and gay youth: A qualitative investigation. *British Journal of Social Work*, 39, 1598–1614.

Mudrey, A. & Medina-Adams, A. (2006). Attitudes, Perceptions, and Knowledge of Pre-Service Teachers Regarding The Educational Isolation of Sexual Minority Youth. *Journal of Homosexuality*, 51:4, 63–90, DOI: 10.1300/J082v51n04_04
O'Connell, L. M., Atlas, J. G., Saunders, A. L., & Philbrick, R. (2010). Perceptions of rural school staff regarding sexual minority students. *Journal of LGBT Youth*, 7, 293–309.

Ryan, C., & Rivers, I. (2003). Lesbian, gay, and bisexual and transgender youth: Victimization and its correlates in the USA and UK. *Culture, Health, & Sexuality*, 5, 103–119.
Savage, T.A., Prout, H.T. and Chard, K.M. (2004), School psychology and issues of sexual orientation: Attitudes, beliefs, and knowledge. *Psychology in the Schools*, 41, 201–210. <https://doi.org/10.1002/pits.10122>

Smith, P. K., Steffgen, G., & Sittichai, R. (2013). The nature of cyberbullying, and an international network. In P. K. Smith & G. Steffgen (Eds.), *Cyberbullying through the new media*. (pp. 3–19). New York, NY: Psychology Press.

Smith-Millman, M., Harrison, S.E., Pierce, L. & Flaspohler, P.D. (2019) "Ready, willing, and able": Predictors of school mental health providers' competency in working with LGBTQ youth. *Journal of LGBT Youth*, 16:4, 380–402, DOI: 10.1080/19361653.2019.1580659

Taylor, C.G., Meyer, E.J., Peter, T., Ristock, J., Short, D. & Campbell, C. (2016) Gaps between beliefs, perceptions, and practices: The Every Teacher Project on LGBTQ-inclusive education in Canadian schools. *Journal of LGBT Youth*, 13:1–2, 112–140, DOI: 10.1080/19361653.2015.1087929

Uluboy, Z., & Husnu, S. (2020). Turkish Speaking Young Adults Attitudes toward Transgender Individuals: Transphobia, Homophobia and Gender Ideology. *Journal of homosexuality*, 1–19. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/00918369.2020.1813510>

Varjas, K., Dew, B., Marshall, M., Graybill, E., Singh, A., Meyers, J., & Birckbichler, L. (2008). Bullying in schools towards sexual minority youth. *Journal of School Violence*, 7, 2, 59–86. DOI: 10.1300/J202v07n02_05

Walls, N. E., Kane, S. B., & Wisneski, H. (2010). Gay–Straight Alliances and school experiences of sexual minority youth. *Youth & Society*, 41, 307–332.

Warwick, I., Aggleton, P., & Douglas, N. (2001). Playing it safe: Addressing the emotional and physical health of lesbian and gay pupils in the U.K. *Journal of Adolescence*, 24, 129–140.

Wright, S. C., Aron, A., McLaughlin-Volpe, T., & Ropp, S. A. (1997). The extended contact effect: Knowledge of cross-group friendships and prejudice. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73(1), 73. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.73.1.73>

 kuirkibris

  queercyprus

 www.kuirkibris.org

 +90 542 858 58 47

 info@queercyprus.org

 Ferruh Cambaz Sokak, 4, Köşklüçiftlik,
İnsan Hakları Evi, Lefkoşa, Kıbrıs

Bu yayın Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. İçerik tamamiyla Kuir Kıbrıs Derneği'nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

